

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT
Seksioni i Fëmijëve

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë ___/___/2017
Nr. Dok. 201700782/2

Lënda: *Rekomandohet marrja e masave për përmirësimin e mëtejshëm të kushteve për mirërritjen e fëmijëve në Shtëpinë e Foshnjës 0 -6 vjeç, Shkodër.*

Drejtuar: **Znj. Voltana ADEMI**
Kryetare e Bashkisë

SHKODËR

Znj. Etleva BISHA
Shërbimi Social Shtetëror
Drejtore e Përgjithshme

TIRANË

Të nderuara,

Seksioni i Mbrojtjes dhe Promovimit të të Drejtave të Fëmijëve pranë Institucionit të Avokatit të Popullit, në zbatim të urdhrit të Avokatit të Popullit nr. 51, datë 03.04.2017, kreu një inspektim të përgjithshëm në Shtëpinë e Foshnjës 0-6 Shkodër, më datë 22.06.2017.

Pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues, Avokati i Popullit ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënimet paraprake

Në përmbushje të detyrave kushtetuese dhe ligjore në mbrojtje të të drejtave njerëzore dhe lirive themelore të fëmijëve, si dhe në bazë të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, ku parashikohet ndër të tjera se: "Avokati i Popullit ose persona të autorizuar prej tij kanë të drejtë të hyjnë në çdo kohë, pa kufizim apo autorizim paraprak, por duke vënë në dijeni titullarin e institucionit, në të gjitha institucionet e administratës publike, në azile dhe veçanërisht në shtëpi fëmije, si dhe në çdo vend tjetër ku ka të dhëna dhe çmon se ekziston mundësia e shkeljes së të drejtave dhe lirive të njeriut".

“Hyrja në të gjitha mjediset e mësipërme mund të bëhet si për të hetuar një ankesë, një kërkesë ose njoftim të caktuar, ashtu edhe me nismën e Avokatit të Popullit për qëllime inspektimi apo studimi. Avokati i Popullit në këto raste mund të marrë takim, të bisedojë në mënyrë konfidenciale e pa praninë e personave zyrtarë me cilindo person që ndodhet apo mbahet në këto mjedise”; Institucioni i Avokatit të Popullit sipas një plani vjetor inspektimesh ka kryer vizita monitoruese në Qendrat publike të përkujdesit të të miturve rezidencial në të gjithë vendin.

Objekti i inspektimit ishin trajtimi, kushtet dhe niveli i zbatimit të të drejtave dhe lirive themelore të fëmijëve rezidentë në këtë institucion.

Gjatë muajit shkurt 2017, legjislacioni që mbulon këtë fushë shërbimesh ka ndryshuar me miratimin e Vendimeve nr. 106 dhe nr. 107, datë 15.02.2017, të Këshillit të Ministrave. VKM nr. 106, datë 15.02.2017 “Për një ndryshim në Vendimin Nr. 425, datë 27.6.2012, të Këshillit të Ministrave, “Për Përcaktimin e Kritereve dhe të dokumentacionit të nevojshëm për pranimin e personave në Institucionet Rezidenciale, Publike dhe Jopublike, të Përkujdesjes Shoqërore”, të ndryshuar, riorganizon institucionet e përkujdesjes shoqërore publike, të cilave ju është lënë detyrë të transformojnë shërbimin brenda një periudhe 4-mujore nga hyrja në fuqi e këtij vendimi, ku për këtë institucion të inspektuar detyrimi i vendosjes së fëmijëve dhe periudhës së qëndrimit në këtë institucion është mosha 0-5 vjeç ku fëmijët marrin shërbime të përkujdesjes shoqëror rezidencial. Ndërsa VKM nr. 107, datë 15.02.2017, rrit kuotën mujore për fëmijët e grupmoshave 6-15 vjeç të cilët marrin një kuotë mujore 1.000 lekë dhe 16-18 vjeç 1500 lekë. Ndryshimet e kësaj VKM-je nuk preknin grupmoshën e fëmijëve të sistemuar në këtë institucion.

Trajtimi

Gjatë vizitës inspektuese u kqyrën kushtet materiale në të cilat jetojnë këto fëmijë, ambientet e përbashkëta, dhomat e gjumit, tualetet, kuzhina, si dhe dokumentacioni i mbajtur nga stafi i institucionit në lidhje me aktivitetet që zhvillohen për këta fëmijë, kartelat mjekësore, dosjet psiko-sociale si dhe edukimi i tyre. Gjithashtu, gjatë inspektimit grupi inspektues u ndal veçanërisht në mbledhjen e të dhënave lidhur me trajtimin e tyre nga ana e stafit të këtij institucioni.

Konkretisht, gjatë inspektimit që përfaqësues të Institucionit tonë kryen në Shtëpinë e Foshnjës 0-6 Shkodër, dhe në takimin e bërë me drejtuesen e këtij institucioni, u informuam se aty trajtoheshin fëmijë nga mosha 0-6 vjeç, gjithashtu kjo qendër kryen edhe rolin e Qendrës Ditore. Kapaciteti i kësaj qendre ishte 35 fëmijë.

Aktualisht në këtë qendër ndodhen të akomoduar 12 fëmijë rezidencialë, (nga të cilët 2 rast emergjence) dhe 15 fëmijë që frekuentojnë qendrën ditore. 10 fëmijë rezidencialë janë nga familje me probleme sociale, pra me interesim të prindërve dhe një fëmijë me inicialet A. M është në proces gjyqësor për braktisje. Për një fëmijë tjetër me inicialet M. D, të moshës 7 vjeç po shikohet mundësia e fuqizimit të familjes biologjike, nëse kjo gjë nuk do të arrihet do të shikohet mundësia e marrjes së fëmijës nga një familje kujdestare. Ndërkohë si Qendër Ditore trajton 15 fëmijë, pra me frekuentim ditor kryesisht nga familje me probleme ekonomike e për të cilët vendoset nga pushteti vendor frekuentimi i këtij Institucioni. Në momentin e inspektimit qendra ditore ishte e

mbyllur për arsye se do të ngrihej grup multidisiplinar pune i cili do të rishikonte në terren kushtet dhe kriteret e familjeve përfituese. Ky proces verifikimi sipas drejtueses së institucionit do të zgjaste jo më shumë se një muaj dhe brenda muajit Gusht 2017 kjo qendër do të hapej përsëri. Ndërkohë që po përgatitej projektvendimi nga bashkia e qytetit të Shkodrës për të përcaktuar kriteret e familjeve në nevojë që do tju ofrohej ky shërbim. Gjithsesi ndërmarrja e këtyre veprimeve nga drejtuesi i institucionit dhe nga pushteti vendor nuk përbën shkas për mbylljen e qendrës ditore.

Ky Institucion ka varësi të dyfishtë: nga Bashkia Shkodër, e cila emëron stafin dhe nga Shërbimi Social Shtetëror, i cili është institucion në varësi të Ministrisë së Mirëqenies Sociale dhe Rinisë, që akordon fonde nga buxheti i shtetit. Drejtuesja e qendrës konfirmoi se ka një marrëveshje midis Qendrës, Bashkisë dhe Fondacionit “Shpresë për Botën”, për ndihmesë me donacione në kryerjen e aktiviteteve të ndryshme.

Monitorimi i standardeve në këtë qendër kryhej nga Shërbimi Social Shtetëror, Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Sociale, si dhe inspektime nga Bashkia Shkodër.

Personeli dhe Organika

Ky institucion nuk kishte një rregullore për organizimin dhe funksionimin e saj të miratuar nga Bashkia Shkodër.

Personeli i këtij Institucioni përbëhej nga 14 punonjës nga të cilët:

1 drejtues, 1 përgjegjës sektori finance, 1 përgjegjës sektori social, 8 kujdestarë, (1 nga kujdestarët kryente rolin e infermierit), 1 magazinier, 1 punëtor mirëmbajtje, dhe 1 sanitar, 1 mjek me kohë të pjesshme, që paraqitej në qendër çdo ditë nga 2 orë. Pra sic konstatohet lehtësisht edhe nga përshtkrimi i strukturës, ky institucion nuk ka edukatore. Në këtë qendër mungon magazinieri, punën e të cilit e kryen mirëmbajtësi, i cili kryen dhe shërbimin e rojës pasi roja e institucionit mungon. Për problemet psiko-sociale merret vetëm 1 punonjës social, por ishte e nevojshme emërimi i një psikologu, që është kërkuar nga Shërbimi Social Shtetëror dhe Bashkia Shkodër, por ende ky punonjës mungon në këtë qendër.

Organika e këtij institucioni për sektorin e kujdesit shëndetësor ishte e plotësuar me një mjekë me kohë të pjesshme, por mungonte ndihmës mjekja/ infermierja. Mjekja e këtij institucioni mbulonte si mjekë familjeje Qendrën Shëndetësore Nr. 3 të Shkodrës.

Të gjithë fëmijët ishin të pajisur me kartela vaksinimi dhe karta shëndeti.

Vaksinimi i fëmijëve në këtë institucion kryhej rregullisht sipas kalendarit të vaksinave dhe grup moshave të përcaktuara në të.

Gjithashtu në mënyrë rigoroze kryheshin kontrollet periodike mjekësore të fëmijëve, si dhe ecuria e zhvillimit psiko-motor të tyre ishte e mirë dokumentuar.

Kushtet materiale

Godina në të cilën është e vendosur qendra, është godinë 2-katshe, e vjetër, dhe me lagështirë të theksuar në të gjitha ambientet. Ambientet e jashtme të godinës, oborri ishin jo mirë të sistemuar, me jo shumë lodra dhe bari me lulishten ishin të rritur shumë,

gjë që pengon fëmijët në zhvillimin e aktiviteteve. Në ambientet e brendshme të Institucionit ishin të afishuara të drejtat e fëmijëve. Në katin e parë kishte një dhomë fjetje për fëmijët e vegjël e arreguar mirë, e pajisur me kondicioner. Lavanteria ndodhej në kat të parë, e pajisur me 1 lavatrice dhe një tharëse rrobash. Kuzhina e cila ndodhej po në kat të parë ishte përgjithësisht e pastër. Kuota ditore ushqimore, për fëmijët rezidencialë, ishte 310 lekë në ditë dhe nuk konsiderohej e mjaftueshme, dhe 220 lekë/ditë lekë për fëmijët ditorë të cilët kanë dy vakte të përfshira (mëngjes dhe drekë).

Në kat të dytë të godinës ndodhej Qendra Ditore si dhe dhoma e takimit me prindërit. Po në këtë kat kishte një dhomë gjumi për fëmijët e qendrës ditore dhe një tualet po për këta fëmijë por nuk kishte post dushi. Dhoma e emergjencës e vendosur në katin të dytë. Tavani i katit të 2-të kishte një lagështirë të theksuar.

Ngrohja e fëmijëve në këtë qendër realizohej me kondicionerë, ngrohëse e kaldaja por që këto të fundit nuk viheshin ndonjëherë në punë.

Stafi herë pas here trajnohej për tema të ndryshme, kryesisht për dhunën ndaj fëmijëve. Momentalisht në kohën e inspektimit drejtuesja e institucionit dhe punonjësja sociale po kryenin një trajnim të organizuar nga Save the Children, për shërbimin e kujdestarisë.

Institucioni ishte pajisur me 2 bombola kundër zjarrit dhe stafi ishte trajnuar për reagimin ndaj ndonjë rasti emergjent.

Gjithashtu kushtet e strehimit dhe furnizimi me artikuj të dhomave të gjumit, të gatimit, etj., ishin në parametra normale, por ishte e domosdoshme pajisja e dhomave të gjumit me çarçafë dhe batanije, si dhe me karrige për fëmijët e vegjël, pasi ato ishin të amortizuara. Gjithashtu, u evidentua se furnizimi me artikuj hotelerie (pampers e detergjente), që realizohej nga Buxheti i Shtetit, ishte i pakët dhe kërkohej shtimi i tyre.

Institucioni nuk kishte një automjet që të mund të mbulonte lëvizjen e fëmijëve.

Edukimi dhe aktivitetet

Një nga aktivitetet kryesore që kryente ky institucion gjatë stinës së verës ishte dërgimi i fëmijëve rezident në Velipojë, për një muaj. Në momentin e inspektimit shërbimi i këtij institucioni ishte zhvendosur në Velipojë, për pasojë nuk u bë i mundur intervistimi i fëmijëve me një metodë të re që po përpiqemi ta implementojmë në bashkëpunim me Save the Children.

Nga dokumentacioni i kontrollur Sektorit Psiko-Social rezultoi se kjo qendër kryente aktivitete të ndryshme ditore brenda institucionit si dhe jashtë tij. Planet e aktiviteteve ishin mujore, me data të përcaktuara për secilin aktivitet, si psh shëtitjet, këndet e lojrave, etj. Institucioni kishte të ngritur një grup multidisiplinar për vlerësimin e nevojave të fëmijëve. Nga ana e Fondacionit “Shpresë për Botën” organizohen shpesh aktivitete të ndryshme si: ditëlindje të fëmijëve dhe 1 herë në muaj ata shoqërohen për t’u argëtuar në kënde lojërash.

Kutia e ankesave ishte e vendosur në ambientet e institucionit, e kyçur, çelësin e së cilës e mbante Shërbimi Social Shtetëror Rajonal dhe sipas Rregullores ajo hapej me procedurë të përcaktuar, me komision.

Avokati i Popullit gjykon se krijimi i kushteve të përshtatshme të jetës e zhvillimit të këtyre fëmijëve duhet të jetë i një rëndësie të veçantë, nisur dhe nga parimi i interesit më të lartë të fëmijës. Kjo në funksion të garantimit të rritjes së tyre me dinjitet e në mënyrën më të mirë të mundshme, duke gëzuar plotësisht të drejtat e tyre themelore. Sa më lart megjithëse në kuadrin e decentralizimit të shërbimeve shoqërore e për t'iu përgjigjur sa më mirë nevojave të mirërritjes, mirë edukimit e zhvillimit të këtyre fëmijëve po ju drejtohem bashkërisht si Bashkisë ashtu dhe Shërbimit Social Shtetëror. Në mënyrë që ky institucion i përkujdesit publik rezidencial për fëmijët të plotësojë standardet e shërbimit të përkujdesit shoqëror në Institucionet Rezidenciale, në mbështetje të pikës 3 të nenit 63 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë ku thuhet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”,

REKOMANDOJMË

1. *Marrjen e masave të menjëhershme për përfundimin e hartimit dhe miratimin e rregullores së institucionit.*
2. *Marrjen e masave të menjëhershme për nxjerrjen e Vendimit të Këshillit Bashkiak që do të mundësojë hapjen e qendrës ditore, pasi mbyllja e saj nuk është ligjore dhe në përputhje me standardet¹.*
3. *Marrjen e masave të menjëhershme për plotësimin e organikës së këtij institucioni me një psikolog në përputhje me standardet².*
4. *Marrjen e masave për plotësimin e organikës së këtij institucioni të një infermieri me kohë të plotë.*
5. *Marrjen e masave të menjëhershme për plotësimin e organikës së këtij institucioni me një punonjës të magazinierit dhe të shërbimit roje, rregullim i cili në qendrat e tjera realizohej me roje private, por kjo qendër nuk kishte fonde.*
6. *Marrjen e masave për dhënien prioritet shërbimeve të tjera alternative, siç është procesi i marrjes në kujdestari të fëmijëve nga familjet kujdestare, në zbatim të legjislacionit në fuqi³.*
7. *Marrjen e masave për trajnimin e vazhdueshëm të stafit të këtij institucioni, kryesisht mbi tematika për mbrojtjen dhe parandalimin e çdo lloj dhune, fizike apo psikike ndaj fëmijëve.*
8. *Marrjen e masave për indeksimin e kuotës financiare për shpenzimet ditore të ushqimeve të fëmijëve përfitues nga ky institucion.*
9. *Marrjen e masave të menjëhershme për nxjerrjen e një fondi të veçantë për blerjen e një automjeti, pasi fëmijët e vegjël (foshnje) kanë nevoja të mëdha për shoqërim.*
10. *Marrjen e masave të menjëhershme për parashikimin në buxhetin e vitit pasardhës të një fondi shtesë për restaurimin e ambienteve të brendshme, çatisë dhe vendosjen e shkallëve të daljes për raste emergjencash duke*

¹VKM nr. 659, datë 17.10.2005 “Për standardet e shërbimeve të përkujdesit shoqëror, për fëmijët në institucionet rezidenciale”.

² VKM nr. 659, datë 17.10.2005 “Për standardet e shërbimeve të përkujdesit shoqëror, për fëmijët në institucionet rezidenciale”.

³ Vendim Nr. 89, Datë 26.1.2012 “Për Përcaktimin e Kriteve, të Dokumentacionit dhe të Procedurës së Shërbimit të Kujdestarisë”

përmbushur standardet e rregullores kundër rreziqeve nga zjarri te këtij institucioni.

Në përputhje me nenin 22, të Ligjit Nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar ku përcaktohet se: “*Organet të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar një rekomandim, duhet ta shqyrtojnë rekomandimin dhe të kthejnë përgjigje brenda 30 ditësh nga data e dërgimit të rekomandimit*”.

Lutemi ta shqyrtoni dhe të na vini në dijeni për qëndrimin Tuaj ndaj këtij rekomandimi.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe në vijimësinë e bashkëpunimit në funksion të garantimit të interesit më të lartë të fëmijëve.

K O M I S I O N E R I

Ermir KAPEDANI